

ORMAN ZARARLILARIYLA MÜCADELE DAİRESİ BAŞKANLIĞI
ORMANCILIK KARANTİNA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

köklerinde hayat var...

www.ogm.gov.tr

Ormançılık Karantinası: Zararlı organizmaların ülkeye girişini veya ülke içinde yayılmasını önlemek amacıyla, orman bitkisinin, orman bitkisel ürününün kontrol altına alınmasıdır,

İthalat: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin, serbest dolaşıma giriş rejimi, gümrük antrepo rejimi, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve geçici ithalat rejimi prosedürlerine tâbi tutulmasıdır,

İnspektör: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ülkemize ve serbest bölgelere giriş, çıkış ve transit geçişi esnasında bitki sağlığı amaçlı her türlü resmi kontrolleri yaparak gerekli belgeleri düzenlemek üzere bakanlık tarafından eğitilmiş ve resmi kontrol yetkisi verilmiş kontrol görevlisidir.

köklerinde hayat var.

Gelişen küresel ticaret ve açılan yeni pazar fırsatları nedeniyle, böcekler, patojenler ve diğer yöreye özgü olmayan zararlılar tarafından ormanların sağlığına karşı yeni tehditler ortaya çıkmaktadır. Habitat değişiklikleri ve artan uluslar arası zararlı göçleri; bitki ticareti, bitki üretimi ile ilişkili ürünler ve konteynırlar, toprak, endüstriyel ekipmanlar ve kişisel bagajlar gibi diğer maddeler de ülke içerisinde ya da ülkeler arasında zararlıların yayılmasına katkıda bulunmaktadır. Zararlıların yönetilmesi ve yayılmasının önlenmesi ormanların sağlıklı kalması ve sürdürülebilir ormancılık amaçlarının yerine getirilmesi konularında kilit bir rol üstlenmektedir.

köklerinde hayat var.

‘Uluslararası Bitki Koruma Organizasyonu’ kapsamında oluşturulan ‘Ulusal Bitki Koruma Örgütleri’ (Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı-Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü) çoğunlukla tarımsal ürünlerle ilgilenmişlerdir. Ancak son yıllarda, orman zararlıları daha baskın bir endişe haline gelmiş ve çeşitli ülkelerde ormancılık sektöründeki personelle Ulusal Bitki Koruma Örgütleri arasındaki iletişimi artırmıştır. Ormancılık örgütü; Uluslararası Bitki Sağlığı Önlemleri Standartlarını (ISPM) uygulamak ve orman sağlığını korumaya yardımcı olmak konusunda üzerine düşeni yapmalıdır. (Ormancılıkta Bitki Sağlığı Standartları Uygulama Rehberi- FAO-2011)

FAO (Dünya Gıda Örgütü) Ormancılık Bölümü: Uluslararası orman bitki sağlığı koruma uzmanları ve ormancılık sektörü temsilcilerinden oluşan komisyon marifetiyle istişareli bir süreçte ‘Ormancılık bitki koruması’ konusunda bir kılavuz kitap hazırlamış ve FAO’daki Uluslararası Bitki Koruma Konvansiyonu Sekretaryası tarafından desteklenmiştir.

köklerinde hayat var.

Genişleyen küresel ticaret ve artan yeni orman bitkisi zararlıları yayılması riskleri ve zararlıların yeni yerlere yerleşmesine neden olan yerel iklim değişikliği gibi faktörlerden dolayı ormanların sağlığını ve canlılığını korumak ve orman karantinası tedbirleri almak son derece önemlidir. FAO bu bilinci geliştirmek için politikacılara, planlamacılara ve yöneticilere, kurumlar arasındaki ilişkileri ulusal çapta geliştirmek ve ormancılık sektöründe standart kılavuzu uygulayabilmek açısından, destek olmaktadır. Ayrıca FAO; Uluslararası Ormancılık Karantinası Araştırma Grubu (IFORG), Uluslararası Orman Araştırmaları Organizasyonu Birliği (IUFRO), Biyolojik Çeşitlilik Konvansiyonu (CED), Bitki Sağlığı Önlemleri Konvansiyonu (CPM), Vahşi Fauna ve Florada Yer Alan Tehlike Altındaki Türlerin Uluslar Arası Ticareti Konvansiyonu (CITES) vb. örgütleri desteklemektedir.

Orman Genel Müdürlüğü Teşkilatı ve Görevleri Hakkındaki Kanun'da da 'Ormancılık Karantina Hizmetleri' Orman Genel Müdürlüğüne görev olarak verilmiştir. (31/10/1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin, Değişik 29/06/2011 tarih ve 647/30 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 29/06/2006 Tarihli ve 5531 sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği, Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Kanunu)

köklerinde hayat var.

FAO : Orman ürünlerinin ithalat ve ihracatına yardımcı olmak ve zararlı yayılımını azaltmak için, Uluslar-arası Bitki Sağlığı Önlemleri Standartları 'ISPM Kararları ' geliştirmiş (34 adet) ve halen geliştirilmektedir.

ISPM'ler Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca olarak yayınlanmıştır.

ORMAN ÜRÜNLERİ

Orman ürünleri, ormanda ve diğer ağaçlık alanlarda yetişen bitkilerden üretilen ahşap (tahta) ve ahşap olmayan ürünlerdir. Ahşap kalitesindeki ve orman ürünleri üretiminde işleme süreçlerindeki çeşitlilikten dolayı, zararlı yayılma riski ve bunun önlemleri de ürün tipine göre çok çeşitlilik göstermektedir.

köklerinde hayat var.

Orman ürünlerinin zararlı riskleri ve risk yönetim seçenekleri

Dikim amaçlı bitkiler, tohumlar hariç

Gövdeler (ağaç ve / veya kabuğu), dallar, yapraklar, meyveler/kozalaklar, kökler ve bazen de toprak ya da yetiştirme aracında bulunan zararlılarından dolayı dikim amaçlı bitkiler (bonzai ve köklü Noel ağaçlarını da içeren fidan stokları), giderek daha fazla zararlı taşıyıcısı olarak tanınmaktadır. Bonzai bitkileri, Noel ağaçları ve dikme amaçlı büyük ağaçlar, sözü edilen ağaç bölümlerinden çoğuna sahip olduğu için, daha fazla zararlı riski oluştururlar. Dikim amaçlı bitkilerle çok çeşitli zararlılar taşınabilir, bunlar: fidan biti, kabuklu bit, adalgid, kabuk böcekleri, güveler; Nematodlar (kancalı kurtlar); yapraklar, tohum, kozalak, kök çürümesi ve pamukçuk mantarı; patojenik mantarlar; ve bakteriler, virüsler, viroitler ve fito plazmalar.

İthalatı yapan ülkeler, mevcut zararlıları ve risk azaltma yöntemlerini belirlemek üzere genellikle bir zararlı riski analizi yaparlar.

Uygulanabilecek zararlı yönetim önlemleri diğerlerinin yanı sıra şunlar olabilir; denetim, zararlılara özel araştırmalar, zararlı bulunmayan bölgelerin tespiti, mücadeleler, nakliye öncesi denetimler ve bulaşma sonrası karantina ya da yasaklama. Zararlıları tespit etmek için diğer fırsatlar, bitkilerin eğitimli personel tarafından (budanması, hasadı ve paketlenmesi de dahil) dikilmesi sırasında ortaya çıkabilir.

köklerinde hayat var.

Kesilen dallar

Kesilen dallar, kökleri olmayan Noel ağaçları da dahil, dikme amaçlı bitkilerin taşıdığı zararlıların birçoğunu taşıyabilir, ancak zararlı aktarılması riski daha düşüktür çünkü bunlar genellikle iç mekanlarda kullanılırlar. Bu durum da bunların doğal çevreye olan zararlı riskini azaltır. Ancak, bunlar dışarı atıldıklarında, hava akımları ve yağmurla kolayca yayılabilecek iyi uçucu olan böcekler ya da pas sporları içerebilirler.

Noel ağaçları yaygın olarak kullanılan ürünlerdir ve çoğunlukla zararlı yayılma ve salgın potansiyelini artıran mono kültür olarak yetiştirilirler. Bu ağaçlar, çoğunlukla yılın sınırlı bir dönemi boyunca taşınırlar ve eğer doğru bir şekilde atılırlarsa zararlı taşınma riski oluşturmazlar.

Uygulanabilecek zararlı yönetim önlemleri diğerlerinin yanı sıra şunlar olabilir: zararlı araştırmaları, zararlı bulunmayan bölgelerden hasat yapılması, tedaviler, nakliye öncesi denetimler, kullanımdan sonra güvenli bir şekilde çöpe atma ya da yasaklama.

köklerinde hayat var.

Tomruklar / kütükler (ilgili isimler: sııklar, direkler, kereste, yıklar)

Kabuklu tomruklar, kabuğu soyulmuş veya kabuksuz tomruklara göre daha yüksek risk taşırlar. Her iki ürün de zararlıları taşıyabilir, ancak, kabuğu soyulmuş ağaçların, kabuk içerisinde ya da kabuğun hemen altında yaşayan zararlı bulundurma ihtimali çok daha azdır.

Tomrukların-kütüklerin kabuklarının içerisinde ya da kabuğun hemen altında yaşayan zararlı böceklerle mücadele için genellikle kabukların soyulması, **Isıl İşlem** uygulanması ya da dumanla dezenfekte (**Fümigasyon**) etme kullanılır. Ağaçların daha derininde yaşayan böcekler için, **ısıl işlem** uygulanması ya da dumanla dezenfekte etme (**fumigasyon**) öncelikli zararlıyla mücadele önlemidir. Işın uygulama da uygun olan durumlarda kullanılabilir. Mantar ile alakalı patojenlerde, dumanla dezenfekte etme, ısı uygulanması ve son-kullanıcı işlemleri zararlı riskini azaltabilir. Üretim sonrası görsel denetim sırasında derecelendirme kullanılması zararlı bulaşmış tomruk-kütüklerin seçilerek imha edilmesi için yardımcı olabilir, ancak bazı durumlarda bu yöntem çürümenin erken aşamalarının tespiti için yetersiz kalmaktadır.

Dezenfekte dumanları kütüklerin dış yüzeylerinin ancak belirli bir bölümüne kadar işlemektedir ve kabuklu kütüklerde özellikle de ıslak kabuklarda çok daha az etkili olduğu düşünülmektedir.

köklerinde hayat var.

Kereste (ilgili isimler: tahtalar, odun, kereste, biçilmiş kereste)

Kereste, tomruğa kıyasla daha az risk taşır çünkü biçilmesi kabuklarının çoğunu ve dış tahtanın bir kısmını keserek kabukların içerisinde ya da kabuğun hemen altında yaşayan çoğu zararlıyı ortadan kaldırır.

Tomruklar için önerilen risk yönetim önlemleri, keresteler için de aynı derecede etkilidir. Mavi çürük mantarı ve bazı soldurucu canlılar tarafından istila edilme riskine karşı örneğin fırında kurutma ile kerestelerin nem içeriği azaltılması yöntemi kullanılabilir.

köklerinde hayat var.

Tahta talaşları

Tahta talaşlarından kaynaklanan riskler bu talaşların boyutuna ve özellikle de talaşların nasıl depolanacağı ve kullanılacağına bağlıdır. Peyzaj malzemesi olarak kullanılan tahta talaşları, küçük böcekler, kancalı kurt-nematod ya da mantar yayılmasına yol açabilir. Kâğıt hamuru ya da enerji üretimi için kullanılacak tahta talaşlarında ise, bu süreçler zararlıları öldürecektir. Ancak, kullanım öncesi, taşıma, depolama ve hazırlama sırasındaki sağlıksız şartlar hali hazırda bir risk oluşturabilir.

Tahta talaşları ne kadar küçükse, birçok zararlı böceği barındırma ihtimali de o kadar düşer ancak parçaları küçültmek hayatta kalan patojen riskini azaltmaz. Zararlı riskleri, ısı uygulaması, talaşların neminin azaltılması, dumanla dezenfekte ve nakliye ve depolama sırasındaki güvenlik önlemleri ile azaltılabilir.

köklerinde hayat var.

Yakacak odun

Yakacak odunlar genellikle düşük kaliteli odunlardan ve çeşitli zararlıların (örneğin kabuk böcekleri, derinde yaşayan böcekler ya da mantarlar). bulaştığı ağaçlardan elde edilir. Sonuç olarak, yakacak odunların ülke içinde ya da uluslar arası olarak nakliyesi genellikle zararlıların yayılmasına yol açar. Yakacak odunların ülke içinde nakliyesi genellikle düzenlemeye tabi değildir ve bulaşan türlerin yerel bölgelere yerleşmesinde etkili bir yol oluşturur.

Isı uygulaması ya da dumanla dezenfekte ve aynı zamanda nakliye ve depolama sırasında doğru güvenlik önlemlerinin alınması zararlı risklerini azaltabilir.

Ülkemize her cins ibreli yakacak odunu ithali yasaklanmıştır.

köklerinde hayat var.

Kabuklar

Kabuklar çok sayıda zararlı barındırabilir (örneğin böcekler, mantar, kancalı kurt-nematod). Kabuklar, yakıt olarak, peyzaj amaçlı örtü olarak, gübre olarak ya da bazı ahşap ürünlerin üretim süreçlerinde kullanılabilir. Zararlı riskleri kullanım amaçlarına oldukça bağlıdır. Örtü veya gübre amacıyla zararlı bulaşmış kabukların kullanılması en yüksek riski oluşturmaktadır.

Zararlı risklerini azaltmak için alınabilecek önlemlerden bazıları şunlardır: ısı uygulaması, ışın uygulaması, nem azaltma, dumanla dezenfekte etme, gübre haline getirme, nakliye ve depolama sırasında güvenlik önlemleri ve yasaklama.

köklerinde hayat var.

Ahşap Paketleme Malzemeleri

Ahşap paketlemeler bazen tahtasında veya imal edildiği tahta artıklarında zararlı içerme ihtimali olan düşük kalitedeki tahtalardan yapılır. Bunlar uluslar arası olarak yüksek risk olarak kabul edilirler.

Bu yüzden, paketleme malzemeleri kabukları soyulmuş ağaçlardan elde edilmeli (belirli bir toleransa sahip), ısı uygulanmalı ya da dumanla dezenfekte edilmelidir ve uluslar arası kabul gören belirli bir damgayla işaretlenmelidir.

Bir ahşap paketleme malzemesi üzerinde UBKK işareti örneği, üzerindeki: UBSÖS No. 15 sembolü, bir ISO iki harfli ülke kodu (ID Endonezya için) UBBK tarafından üreticiye atanan eşsiz rakam ve UBSÖS No. 15 işlem kodu (HT :ısı uygulaması anlamındadır)

köklerinde hayat var.

Ahşap temelli paneller

Ahşap temelli paneller, örneğin ahşap kaplama levhası, kontrplak, sunta (OSB de dahil) ve elyaf levha (orta yoğunlukta elyaf levha dahil), ısı, basınç ve yapışkan kullanılarak imal edilir ve genellikle başlıca ağaç zararlılarından arınmıştır. Daha düşük ısılar, çevre dostu yapıştırıcılar ve basınç kullanan daha yeni işlemlerin bitki sağlığı uygulamaları açısından kabul edilebilir olup olmadığını UBKÖ'den sorup öğrenebilirsiniz.

Termitler ya da tahta kuruları üretimden sonraki hemen hemen her türlü ahşap ürüne ısıtılmış olsa bile bulaşabilirler. Bu bulaşmaları tespit etmek için denetimler kullanılabilir.

köklerinde hayat var.

İmal edilmiş orman ürünleri

İmal edilmiş orman ürünleri, örneğin el sanatları ve mobilyalar çok çeşitlidir ve bunların zararlı taşıma riskleri tahtanın kaynağına, ağacın türüne, gördüğü işlemin derecesine ve kullanım amaçlarına bağlıdır. Eğer işleme yöntemleri zararlıları öldürecek türden değilse, ısı uygulaması, dumanla dezenfekte etme ya da ışın uygulaması gibi ilave bazı uygulamalar gerekebilir.

köklerinde hayat var.

Orman tohumları

Tohumlar yüzeylerinde veya içlerinde zararlılar taşıyabilirler. Zararlı risklerinin derecesi, tohumdaki zararlı türüne, tohumun kaynağına, zararlı tespit etme güvenilirliğine ve son kullanıcının depolama şartlarına bağlıdır.

Zararlı riskleri ile mücadele etmek için diğer bazı önlemler şunlardır: ağaçları yerinde gözlemlemek, zararlı bulunmayan alanların tanınması ve zararlı tespiti için tohum testlerinin yapılması. Eğer tohumlarda bir bulaşma tespit edilirse; imha etme, ısı uygulama, kimyasallar ya da ışın uygulama gibi uygun önlemler gerekebilir ya da ihracat gerçekleştirilmez.

köklerinde hayat var.

Orman ürünlerine uygulanabilecek bitki sağlığı önlemlerinden örnekler

İhracat öncesi

- Ürünlerin belirtilen zararlıların bulunmadığı bir bölge ya da yerden geldiğine dair teminat
- Belirli gerekliliklere uygun ürün imalatı (örn. Kabukların soyulması)
- Büyüme mevsiminde ve nakliye öncesinde denetim.
- Üretim-Hasat sonrası doğru uygulamaların yapılması
- İthalatının yasaklanması

Nakliye sırasında

- Bitki sağlığı uygulamaları (örn. Nakliyatta dumanla dezenfekte etme, kimyasal spreyler)
- Koruma (araçlardaki ürünlerin kaplanması ve kapatılması)
- Belirli bir dönemde nakliye (örn. Noel ağaçlarının sadece zararlıların uyuşuk olduğu dönemde nakliyatı yapılabilir.)
- Zararlı bulunmayan bölgelerden geçişlerde ya da bu bölgelerde depolamaya kısıtlama getirme

köklerinde hayat var.

İthalatı yapan ülkeye geldikten sonra

- Denetim
- Belirli yöntemlerle işlem yapma
- Belirli bir dönem ya da mevsimde giriş yapma ve kullanmaya izin verme
- Giriş sonrası uygulamalar
- Giriş sonrası karantina

köklerinde hayat var.

Orman ürünlerinin ithalat sevkiyatlarında, özellikle de yüksek riske sahip olanlar (örn. Fidan stokları, tohumlar, işlem görmemiş kabuklu tomruklar ya da Noel ağaçları) genellikle ihracatı yapan ülkenin UBKÖ'ü tarafından düzenlenmiş bir bitki sağlığı sertifikasına gerek görülür. Bir bitki sağlığı sertifikası, orman ürünlerinin sağlığını gösteren ve yapılan uygulamaları onaylayan bir belgedir. Bu belge, sevkiyatın ithalatı yapan ülkenin gerekliliklerine uygun olduğunu ya da bunları karşıladığını gösteren yazılı bir belgedir. Bu belge aynı zamanda ihracat öncesi gereken tüm önlemlerin tam olarak yerine getirildiğini ya da nakliyat sırasında uygulanması gereken işlemlerin önlemlerinin alındığını gösterir.

köklerinde hayat var.

Bitki sağlığı ithalat gerekliliklerini karşılayamayan ürünler, giriş sırasında işlemlere tabi tutulabilir, ithalatı yapan ülkeye girişi reddedilebilir, imha edilebilir, onları kabul edebilecek başka bir ülkeye yönlendirilebilir ya da ihracatı yapan ülkeye iade edilebilir. Sevkiyatlar, ithalat gerekliliklerini karşılayamadığı için reddedildiğinde, UBKÖ'leri ihracatı yapan ülkeyi uyarmalıdır ve böylece retlerin tekrarlanmaması için gereken düzeltici eylemler yerine getirilebilir. Reddedilen sevkiyatlar hem ithalatçıya hem de ihracatçıya büyük maliyetlere neden olmaktadır.

köklerinde hayat var.

Birçok ülke, normalde yasak olan maddelerin akademik ve endüstriyel amaçla test edilmesi, bazı sınırlı endüstriyel uygulamalar ya da küçük miktarlarda ithalat amacıyla ülkeye girebilmesi için özel anlaşmalar yapmaktadır. Bu düzenlemeler, genellikle durumlarla karşılaştıkça oluşturulur ve ithalatı yapan ülkedeki UBKÖ tarafından belirlenir. Genellikle ithalatı yapan ülkedeki UBKÖ özel bir yazılı permi (**ithalat permissi**) ya da bu tür sınırlı bir ithalata izin vermek üzere bir mektup sağlar.

köklerinde hayat var.

Sabrınız için teşekkürler

köklerinde hayat var.

